



## OTSUS

<b>Vaidlustusaja number</b>	73-26/301334
<b>Otsuse kuupäev</b>	15.05.2026
<b>Vaidlustuskomisjoni liige</b>	Angelika Timusk
<b>Vaidlustus</b>	Enefit OÜ vaidlustus Aktsiaseltsi Tallinna Linnatransport riigihankes „Kadaka tee 62a laadimistaristu rajamine“ (viitenumber 301334) ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ ja Diotech Nord OÜ pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise ning tema kvalifitseerimise ning kõrvaldamata jätmise otsustele ning Enersense Aktsiaseltsi pakkumuse vastavaks tunnistamise otsusele
<b>Menetlusosalised</b>	Vaidlustaja, Enefit OÜ, esindaja vandeadvokaat Diana Minumets Hankija, Aktsiaselts Tallinna Linnatransport, esindajad vandeadvokaat Mario Sõrm ja advokaat Kätlin Sehver Kolmas isik I, ühispakkujad LEONHARD WEISS OÜ ja Diotech Nord OÜ, esindaja vandeadvokaat Kaarel Berg Kolmas isik II, Enersense Aktsiaselts, esindaja Tarmo Sulg
<b>Vaidlustuse läbivaatamine</b>	Kirjalik menetlus

## RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Mõista Enefit OÜ-lt Aktsiaseltsi Tallinna Linnatransport kasuks välja lepinguliste esindajate kulud summas 4300 eurot (käibemaksuta), Enersense Aktsiaseltsi kasuks lepingulise esindaja kulud summas 450 eurot (käibemaksuta) ja ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ ja Diotech Nord OÜ kasuks lepingulise esindaja kulud summas 4140 eurot (käibemaksuta).**
- 3. Jätta Enefit OÜ vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda**

## EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

## JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei

esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

## ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 10.11.2025 avaldas Aktsiaselts Tallinna Linnatransport (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) raamlepingu alusel minikonkursi „Kadaka tee 62a laadimistaristu rajamine“ (viitenumber 301334) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh TK lisa 1 Tehnilised tingimused (edaspidi TK Lisa 1).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumused Enefit OÜ, Enersense Aktsiaselts ja Mantreco OÜ ning ühispakkujad LEONHARD WEISS OÜ ning Diotech Nord OÜ.

2. 02.04.2026 otsusega nr 5-1/8398-2 (edaspidi Otsus) tunnistas Hankija vastavaks ning edukaks ühispakkujate LEONHARD WEISS OÜ ja Diotech Nord OÜ (edaspidi Kolmas isik I) pakkumuse, kvalifitseeris ning jättis kõrvaldamata Kolmanda isiku I ning tunnistas vastavaks Enersense Aktsiaseltsi (edaspidi Kolmas isik II) pakkumuse (edaspidi koos Kolmandad isikud).

3. 13.04.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Enefit OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija Otsusele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 21.04.2026 kirjaga nr 12.2-10/73 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 24.04.2026 ja neile vastamiseks 29.04.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja, Hankija ja Kolmas isik I. Teiseks tähtpäevaks esitasid täiendavad seisukohad Hankija ja Kolmas isik I.

## MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Enefit OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Vaidlustaja pöördus RHR-i kaudu 02.04.2026 selgitustaotlusega Hankija poole, paludes esitada põhjendused, mille alusel ta otsustas Kolmandate isikute pakkumused vastavaks tunnistada. Hankija vastas 08.04.2026:

*Hankija märgib, et võrreldes 20.02.2026 tehtud otsustega on pakkumuste vastavust täiendavalt kontrollitud.*

*1) Eelmise LEONHARD WEISS OÜ (12083348) ja Diotech Nord OÜ (14673501) pakkumuse esmalt mittevastavaks tunnistamise otsuse aluseks olnud hankija järeldus, et pakkuja pakub 3 tsooni sisuliselt sama laadimisjaama, mis 1 ja 2 tsooni, osutus ekslikuks. Tagantjärele tuleb tõdeda, et see võis saada võimalikuks pärast hanke alusdokumentide korduvat muutmist ja seoses vastavustingimustes avaldunud ebatäpsusega. Küsinuks hankija dokumentide esitamist igasse tsooni pakutavate toodete kohta eraldi, poleks eksimisruumi olnud.*

*Pakkuja pidi koos pakkumusega esitama muuhulgas vabas vormis dokumendi laadimisjaamade vastavuse kohta TK Lisa 1 punktile 6. Teiste seadmete, sealhulgas pakutavate laadimismoodulite, kohta dokumendi (tootelehe) esitamist hankija ei nõudnud ja pakkuja neid ei esitanud. Laadimisjaam, mille kohta hankija dokumendi esitamist nõudis, oli TK Lisa 1 p 6.32. joonisel 5 (piltlikult) kirjeldatud sobivana tsoonidesse 1 ja 2 ning selle kohta pakkuja vastavust tõendava dokumendi ka esitas. TK Lisa 1 p 6.32. joonisel 6 kirjeldas hankija*

2 (18)

*laadimisjaama laadimismooduliga, mis sobib tsooni 3, kuid tsoonis 3 tehtud pakkumuse vastavuse kohta tuli esitada üksnes elektriskeem, pakkuda moodulite arv ja maksumus. Need andmed pakkuja esitas ja selgitas pakutud arvu seadme laiuse kaudu. Täiendavalt küsis hankija selgitust laadimismoodulite kohta ja kontrollis saadud teabe põhjal, et seadmed vastavad mõõtude ja teiste näitajate poolest hankija seatud tingimustele ning on kooskõlas elektriskeemi ja varem antud selgitusega.*

2) *Enersense Aktsiaselts (11445550) pakkumuse esmalt mittevastavaks tunnistamise otsuse aluseks olnud hankija järeldus, et pakkuja pakub 3 tsoonis laadimisteabe saamiseks seadmeid, mida hankijal tuleks pärast lepingu sõlmimist osta täiendavalt, osutus ekslikuks.---*

Hankija vastuses esitatud selgitused on otsitud. Kolmandate isikute pakkumuses esinevad sisulised puudused ja need tulnuks RHS § 114 lg 2 esimese lause alusel mittevastavana tagasi lükata. Hankija 02.04.2026 otsuse põhjendused on otsitud ning vastuolus varasematega.

## 5.2. Kolmanda isiku I pakkumus on mittevastav

5.2.1. Hankija lükkas 20.02.2026 otsusega Kolmanda isiku I pakkumuse tagasi, kuna Kolmas isik I on pakkumuses pakkunud tsooni 3 nõu esiseisvaid 200 kW laadimisjaamu, samas kui TK Lisa 1 p-i 6.32 kohaselt pidi tsooni 3 pakkuma joonisel 6 kujutatud laadimismoodulitega ehk nõu satelliitlaadimispunktidega lahenduse. 3 tsooni nõutud ja nõuetele vastava laadimismoodulitega lahenduse pakkus Kolmas isik I pakkumuses esitatud lahendusele alternatiivse lahendusena välja alles oma 05.02.2026 selgitustaotluse vastuses.

Hankija on ise märkinud, et 05.02.2026 selgitustaotluse vastuses viidatud nõuetele vastav *satelliitlaadimispunktidega* laadimisjaama lahendus Kolmanda isiku I pakkumuses ei sisaldunud.

5.2.2. 02.04.2026 Otsuse põhjenduses on Hankija asunud täiesti uuele ning üllatuslikule seisukohale, et Vastavustingimuste p 2 on sõnastatud ebaselgelt selliselt, et 3 tsooni pakutavate seadmete puhul ei olnudki Vastavustingimuste p-is 2 nõutud kirjelduse (vabas vormis kirjeldus pakutavate seadmete vastavuse kohta TK Lisa 1 p-i 6 nõuetele) ja andmete (elektriskeem ja 3D joonised) esitamine kohustuslik: *TK Lisa 1 p 6.32. joonisel 6 kirjeldas hankija laadimisjaama laadimismooduliga, mis sobib tsooni 3, kuid tsoonis 3 tehtud pakkumuse vastavuse kohta tuli esitada üksnes elektriskeem, pakkuda moodulite arv ja maksumus.* See on tagantjärele otsitud ja väljamõeldud põhjendus.

5.2.3. Kolmanda isiku I pakkumuse osas on ilmnenu uus sisuline puudus – tsooni 3 pakutavate seadmete osas on Vastavustingimuste p-is 2 ja TK Lisa 1 p-is 6.9 nõutud andmed esitamata.

Hankija selgitusest ja Kolmanda isiku I 02.03.2026 esitatud vaidlustusest järeldub, et Kolmas isik I esitas Vastavustingimuste p-is 2 nõutud kirjeldused ja dokumendid (tootelehed, elektriskeemid ja 3D joonised) vaid tsoonide 1 ja 2 seadmete osas. Tsooni 3 pakutavate seadmete osas on esitatud ainult elektriskeem (ning hinnad ja arv maksumustabelis). Esitamata on järgmised Vastavustingimuste p 2 nõutud andmed:

1) vabas vormis dokument, mis kinnitaks tsooni 3 pakutavate seadmete vastavust TK Lisa 1 p-ile 6 (p 6 kohaldub kõigi tsoonide seadmetele) ja

2) tsooni 3 pakutavate konteinerite 3D joonised.

5.2.4. Hankija väide Vastavustingimuste uuest tõlgendamisest on sisuliselt väär, kuna Vastavustingimuste p 2 käsitleb kõiki Riigihankes pakutavaid laadimisjaamu ega ütle seda, et selles punktis nõutud andmed tuleb esitada vaid tsooni 1 ja 2 pakutavate seadmete kohta. Seega Vastavustingimuste p-ist 2 on arusaadav, et laadimisjaamade vastavust kirjeldavad dokumendid tuleb esitada kõikide seadmete osas.

5.2.5. Kuna Kolmanda isiku I pakkumuses on tsooni 3 osas nõutud moodulitega laadimisjaamade kohta nii sisuline vabas vormis kirjeldus (seadme nimetus, tüüp, omadused jne) kui ka 3D joonised ja mõõdud esitamata, on pakkumuses sisuline puudus, mida ei saa

selgitustega kõrvaldada.

5.2.6. Lisaks kinnitavad Hankija 20.02.2026 otsuse põhjendused ning Otsuse põhjendused seda, et Kolmanda isiku I pakkumuse andmete kohaselt ei ole Kolmas isik I pakkunud tsooni 3 puhul TK Lisa 1 p-ides 5.1, 5.2 ning 6.32 kirjeldatud moodulitega (valdkonnas tuntud ka kui jõukapp + satelliitlaadimispunkt) lahendust.

Kolmas isik I on pakkunud tsoonis 3 iseseisvaid laadimisjaamu, mitte TK Lisa 1 p-i 5.5 kohaselt nõutud satelliitlaadimispunktidega ehk „moodulitega“ laadimisjaamu. Kuna Hankija on Otsuse põhjendustes viidanud Kolmanda isiku I pakkumuses kasutatud seadme tüübi nimetusele „The 200 kW standalone charging stations“, saab vastav nimetus tähistada vaid iseseisvat laadimisjaama („standalone“ viitab asjaolule, et tegemist on iseseisva/eraldiselise laadimisjaamaga). Satelliitmoodulitega lahenduse puhul on tegemist aga ühest jõujaamast koosneva jaotatud süsteemiga, kus satelliitpost iseseisvalt toimida ei saa.

5.2.7. Kolmanda isiku I 05.02.2026 vastus kinnitab, et pakutud on üksnes 750 mm laiusega laadimis-seadmeid ning alles 05.02.2026 viitab Kolmas isik I võimalusele pakkuda tsoonis 3 alternatiivina ka Hankija poolt tegelikult soovitud 300 mm laiuseid satelliitlaadimispunktidega ehk Hankija terminoloogias „moodulitega“ laadimisjaamasid. Vaidlustaja on veendunud, et seda vastuses viidatud alternatiivina pakutud nõuetele vastavat lahendust Kolmanda isiku I pakkumus ei sisalda ja isegi kui oleks sisaldanud, oleks see ikkagi toonud kaasa pakkumuse sisulise mittevastavuse ning Hankija kohustuse pakkumus tagasi lükata, kuna Riigihankes ei olnud alternatiivsete lahenduste esitamine lubatud (RHS § 111 lg 4 - hanketeate p 5.1.12: Variandid: Ei ole lubatud).

5.2.8. Kolmanda isiku I pakutud elektriskeem ja hindade erinevused ei muuda pakutud seadme omadusi. Isegi, kui pakkumuses esitatud elektriskeem tsooni 3 osas kajastab TK Lisa 1 p-is 6.32 kirjeldatud ja joonisel 6 näidatud moodulitega lahendust (ühest 400 kW jaamast hargneb kaks 200 kW moodulit), ei muuda see Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud (ja hiljem ka 05.02.2026 vastuses üle kinnitatud) ühemõttelisi andmeid pakkumuses, sh tsoonis 3 pakutud seadmete osas. Pakkujad pidid laadimistaristu plokkskeemi esitama Vastavustingimuste p-i 2 alusel nõutud laadimisjaamade vastavust kirjeldava dokumendi osana.

5.2.9. Kolmanda isiku I viidatud elektriskeem ning sellel erinevate tingmärkide kasutamine ei muuda pakkumuses sõnaselgelt pakutud iseseisvate laadimisjaamadega lahendust (*The 200 kW standalone charging stations*) sisult teistsuguseks (ehk satelliitpunktidel põhinevaks) tehniliseks lahenduseks.

5.3. Kolmanda isiku II pakkumus on mittevastav

5.3.1. 20.02.2026 lükati Kolmanda isiku II pakkumus tagasi tsooni 3 pakutavatel seadmetel teavitussüsteemi puudumise tõttu. TK Lisa 1 p-ide 6.21 ja 6.22 kohaselt peavad kõikidesse tsoonidesse pakutavad laadimisjaamad olema varustatud visuaalse teavitussüsteemiga, mis kuvab laadimisprotsessi olekut, ning p-i 6.22 kohaselt peab pakkuja teavitussüsteemi oma pakkumuses kirjeldama. Kolmanda isiku II väide, et need nõuded tsooni 3 moodulitele ei kohaldu, on vastuolus RHAD-i grammatilise, süstemaatilise ja eesmärgipärase tõlgendamisega. On ebaloogiline eeldada, et Hankija oleks soovinud tsoonis 3 olevaid laadijaid ilma selle kriitilise teavitussüsteemita.

5.3.2. 20.02.2026 lükkas Hankija Kolmanda isiku II pakkumuse tagasi põhjusel, et pakkumuses puudus tsooni 3 pakutavate seadmete puhul info TK Lisa 1 p-ide 6.21 ja 6.22 kohaselt nõutud teavitussüsteemi kohta ning nõutud teavitussüsteemi kohta esitas Kolmas isik II vajaliku info alles oma 04.02.2026 selgitustaotluse vastuses. Nüüd aga väidab Hankija Otsuse põhjendustes, et Hankija varasem järeldus Kolmanda isiku II pakkumuses tsoonis 3 pakutavatel seadmetel

teavitussüsteemi puudumise osas osutus ekslikuks. Hankija ei esita selle väite põhistamiseks ühtegi usutuvat argumenti.

5.3.3. TK Lisa 1 p-i 6.21 kohaselt peavad pistiklaadijad olema varustatud visuaalse teavitussüsteemiga laadimispunkti oleku kohta ning p-i 6.22 kohaselt peab pakkuja pakkumuses (Vastavustingimuste p-i 2 alusel nõutud andmete osana) kirjeldama, millist teavitussüsteemi tema pakutavas lahenduses kasutatakse. Kolmanda isiku II pakkumuses puudus info tsooni 3 seadmete teavitussüsteemi kohta. Seda, et Kolmanda isiku II pakkumuses tsoonis 3 pakutavate moodulite puhul teavitussüsteemi käsitlev info puudus, tõendavad ka Kolmanda isiku II 03.02.2026 vaidlustuses esitatud argumendid (Kolmas isik II ei väidagi vastava info sisaldumist pakkumuses, vaid leiab, et tsoonis 3 pakutavatel seadmetel ei pidanudki teavitussüsteemi olema).

Kolmanda isiku II pakkumuses esineb sisuline puudus, kuna ta jättis tsooni 3 pakutavate seadmete teavitussüsteemi osas sisulised (st Vastavustingimuste p-is 2 ning TK Lisa 1 p-is 6.22 nõutud) pakkumuse vastavuse kontrolli aluseks olevad olulised andmed esitamata.

5.3.4. Vastavustingimuse p-i 2 kohaselt peab pakkuja esitama vabas vormis dokumendi, mis kirjeldab laadimisjaamade vastavust TK Lisa 1 p-ile 6, sh peab pakkuja esitama:

- 1) laadimistaristu plokk skeemi vastavalt TK Lisa 1 p-ile 6.8;
- 2) laadimistaristu koostises oleva konteineri 3D joonised PDF formaadis vastavalt TK lisa 1 p-ile 6.9.

TK Lisa 1 p-i 6.1 kohaselt tähendab laadimistaristu mh ka tsoonis 3 paigaldatavaid seadmeid: *Hanke eesmärkide hulka kuulub tehases valmistatud, katsetatud ja paigaldusvalmis teisaldatavad konteinerlahendusega laadimistaristud koos nende projekteerimise, ehitustööde (sh vajalikud load), paigaldamise, seadistamise ja pingestamisega. Kokku 32 tk DC CCS Combo tüüp 2 pistikühendusega laadijat/laadimismoodulit ja tsooni 3 paigaldatavate laadimismoodulite arv, vastavalt pakkuja arvestusele.* Sellest saab järeldada, et Hankija on Vastavustingimuse p-i 2 kohaselt nõudnud, et pakkuja tõendab pakkumuses ka tsoonis 3 pakutavate seadmete vastavust TK Lisa 1 p-is 6 (sh p-ides 6.21 ja 6.22) nimetatud nõuetele.

Kolmas isik II pidi Vastavustingimuste p-i 2 ning TK Lisa 1 p-i 6 pealkirjas esitatud „laadimisjaama“ terminist mõistma, et kõigis tsoonides pakutavad laadimisjaamad peavad vastama TK Lisa 1 p 6 nõuetele. TK Lisas 1 p-i 5 tsooni 3 osas esitatud erinõuded tähendavad lihtsalt seda, et lisaks p-i 6 nõuetele peab tsoonis 3 pakutav moodulitega laadimisjaama lahendus vastama ka p-is 5 toodud tingimustele.

5.3.5. Kolmanda isiku II poolt tsoonis 3 pakutud moodulitel TK Lisa 1 p-ides 6.21 ja 6.22 nõutud teavitamissüsteemi puudumise näol on tegemist pakkumuse sisulise puudusega, mida ei saa RHS § 46 lg 4 alusel selgituste küsimisega parandada.

5.4. Otsuste loogilise järgnevuse põhimõttest tulenevalt vaidlustab Vaidlustaja ka LW pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse, kuna mittevastavat pakkumust ei saa edukaks tunnistada (RHS § 117 lg 1). Vaidlustaja palub ka vastava otsuse kehtetuks tunnistada.

5.5. 24.04.2026 esitas Vaidlustaja täiendava seisukoha

5.5.1. Hankija väide, justkui Vastavustingimuste p-is 2 sätestatud andmete esitamise nõue kohalduks vaid tsoonides 1 ja 2, mitte aga tsoonis 3 pakutavatele laadimisjaamadele, on väär. Tsoonis 3 pakutava seadme näol on tegemist Vastavustingimuste p-is 2 viidatud „laadimisjaamaga“. Vastavustingimuste p 2 ning TK Lisa 1 p 6 kohaldub kõigile laadimisjaamadele ning kõigis tsoonides pakutavate seadmete näol on tegemist laadimisjaamadega.

5.5.2. Hankija ja Kolmanda isik I püüavad eksitada väitega, justkui oleks Riigihankes tegemist

kahe eraldi lahendusega, millest üks on „laadimisjaam“ ja teine „laadimismoodul.

TK Lisa 1 p-is 6.32 toodud joonistest ja kirjeldustest nähtub, et mõlemad on laadimisjaamad:

- üks on iseseisev (standalone) laadimisjaam ja
- teine on mooduliga (valdkonnas tuntud ka kui satelliitlaadimispunktidega) laadimisjaam.

Kuigi TK Lisa 1 p-i 6.32 sissejuhatav osa võib olla terminoloogiliselt ebatäpne, ei jäta sama punkti teine lause ega selle lause all esitatud illustreerivad joonised 5 ja 6 (koos selgitavate terminitega) kahtlust, et nii tsoonides 1 ja 2 kui ka tsoonis 3 pakutavate seadmete näol on tegemist laadimisjaamadega. Asjaolu, et laadimismoodul on tsooni 3 paigaldatava laadimisjaama osa, ei tähenda, et tsooni 3 seadmete näol poleks terviklikult tegemist laadimisjaamaga (st laadimisjaama moodustabki keskjaam + sellega ühendatud laadimismoodulid). Hankija ei ole soovinud osta parkimistsoonis 3 üksnes laadimismooduleid ilma laadimisseadet sisaldava keskjaamata.

5.5.3. Laadimisjaama mõistest on teadlikud kõik vastavas valdkonnas tegutsevad ettevõtjad, mistõttu on ka kõik pakkujad peale Kolmanda isiku I esitanud oma pakumuse osana Vastavustingimuste p-is 2 nõutud dokumendid: TK Lisa 1 p-ile 6 vastavust kirjeldava vabas vormis dokumendi (reeglina toote spetsifikatsioon), elektriskeemi ja 3D joonised.

TK Lisa 1 p-i 6 tingimustest nähtub, et need reguleerivad kõiki laadimisjaamu.

5.5.4. TK Lisa 1 p 6.1 näitab, et p 6 reguleerib kõiki Riigihankes pakutavaid seadmeid. Samuti nähtub vastava peatüki tingimuste sisust, et need on suunatud kõigile pakutavatele laadimisjaamadele: kõikides tsoonides pakutavad laadimisjaamad peavad vastama kõigile p-s 6 toodud nõuetele, nt:

- 1) võimaldama ristkasutust ka muude Hankija kasutuses olevate elektrisõidukitega (p 6.4);
- 2) olema võimelised töötama ilma keskhaldustarkvarata (p 6.5);
- 3) busside ja laadijate vaheline kommunikatsioon peab toimuma vastavalt standardile ISO/IEC 15118; OppCharge või SAE J 3105-1 (p 6.6);
- 4) iga laadimispunkti lubatud väljundvõimsus peab olema reguleeritav vahemikus:  $P_v = 0 - 200 \text{ kW}$  (p 6.10);
- 5) laadimisjaamade väljundpinge peab olema reguleeritav vahemikus 200-800 VDC (p 9.11);
- 6) laadimistaristu peab olema LAN (CAT6/7 RJ45) või fiiberoptika ja GSM (4G/5G) sideühendusega valmidusega. Kaabelühendused peavad olema toodud eraldi otsana kõigile laadimisjaamadele (p 6.14);-
- 7) laadimisjaamad peavad olema varustatud p-ide 6.21–6.23 nõuetele vastava laadimisprotsessi kajastava teavitussüsteemiga jne.

Asjaolu, et TK Lisa 1 p 6 kohaldub kõigile laadimisjaamadele, nähtub ka TK Lisa 1 p-ist 6.12, kus on eraldi rõhutatud, et seal kirjeldatud trollibusside eeldatav laadimise aeg kohaldub ka tsoonis 1 ja 2 laadijatele. Kui TK Lisa 1 p 6 kohaldukski vaid tsoonide 1 ja 2 laadijatele, poleks sellise täpsustuse tegemine üldse loogiline ega vajalik.

5.5.5. Hankija uus tõlgendus on vastuolus Hankija varasemate seisukohtadega.

Hankija on kuni Otsuste tegemiseni olnud seisukohal, et Vastavustingimuste p-is 2 kehtestatud andmete esitamise nõue ning TK Lisa 1 p 6 nõuded kohalduvad kõigile Riigihankes pakutavatele laadimisjaamadele, sõltumata nende spetsiifilisest tehnilisest lahendusest. Hankija uuel tõlgendusel puudub eluline usutavus.

5.5.6. Lisaks vastuolulisusele on uus tõlgendus Vastavustingimuste p-i 2 ja TK Lisa 1 p 6 osas sisult ebaloogiline. Puudub mõistlik põhjendus eeldada, et Hankija sooviks põhjalikult veenduda pakutavate seadmete vastavuses vaid parkimistsooni 1 ja 2 pakutavate seadmete osas, kuid mitte parkimistsooni 3 seadmete osas.

Hankija seisukohad on vastuolulisused ja vasturääkivad ka käesolevas menetluses.

Hankija on Otsuse põhjendustes väitnud, et: *TK Lisa 1 p 6.32. joonisel 6 kirjeldas hankija*  
6 (18)

*laadimisjaama laadimismooduliga, mis sobib tsooni 3, kuid tsoonis 3 tehtud pakkumuse vastavuse kohta tuli esitada üksnes elektriskeem, pakkuda moodulite arv ja maksumus. Vaidlustuse vastuses väidab aga Hankija, et Vastavustingimuste p 2 ega TK Lisa 1 pkt 6 (v.a. p 6.32 osas) ei kohaldu üldse tsooni 3 laadimisjaamadele, st pakkujad ei olnud kohustatud esitama ka TK Lisa 1 p 6.9 alusel nõutud elektriskeemi.*

5.5.7. Usutavad pole ka Kolmanda isiku I väited, justkui ei tuginenud ta oma 02.03.2026 vaidlustuse esitamisel Vastavustingimuste p-i 2 sellisele tõlgendamisele (et tsooni 3 kohta andmeid esitama ei pea) vaid põhjusel, et Hankija seda talle 20.02.2026 otsuses ette ei heitnud. Kui Kolmas isik I olnuks seisukohal, et tema pakkumuses ei pidanudki tsooni 3 laadimisjaamade kohta mistahes infot olema, siis loogiliselt oleks ta seda oma 02.03.2026 vaidlustuses väitnud.

5.5.8. Vastuolulised on ka Kolmanda isiku II poolt nii 20.02.2026 otsusele esitatud etteheited kui ka nüüd Otsuse õigustamiseks vastuses vaidlustusele esitatud argumendid. Kui 03.02.2026 vaidlustuses oli Kolmas isik II seisukohal, et tema pakkumuse tagasilükkamise aluseks olnud TK Lisa 1 p-ides 6.21 ja 6.22 nõutud teavitussüsteem ei kohaldugi tsooni 3 laadimisjaamadele, siis 15.04.2026 vastuses on Kolmas isik II seisukohal, et tema pakkumuses oli info nõutava teavitussüsteemi kohta siiski olemas.

6. Hankija, **Aktsiaselts Tallinna Linnatransport**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja leiab, et Otsus on õigusvastane, kuna Kolmandate isikute pakkumused tulnuks mittevastavuse tõttu tagasi lükata ja kui Kolmandate isikute pakkumused oleks väidetavate mittevastavuste tõttu tagasi lükatud, tuleks tema pakkumus tunnistada Riigihankes edukaks.

6.2. Vaidlustaja tugineb oma vaidlustuses kokkuvõtvalt järgnevale:

Kolmanda isiku I pakkumus tulnuks tagasi lükata, kuna:

1) Kolmas isik I pole pakkunud tsoonis 3 TK Lisa 1 p-ides 5.1-5.4, 6.1 ja 6.32 nõutud lahendust, st laadimismoodulit (mitte laadimisjaama);

2) Kolmas isik I jättis pakkumuse koosseisus esitamata tsoonis 3 pakutud lahenduse kohta Vastavustingimuste p-is 2 ja TK Lisa 1 p-is 6.9 nimetatud dokumendid, st vabas vormis tootekirjelduse ja 3D joonised.

Kolmanda isiku II pakkumus tulnuks tagasi lükata, kuna:

1) Kolmanda isiku II poolt tsoonis 3 pakutud lahendus ei vasta TK Lisa 1 p-ide 6.21 ja 6.22 nõuetele, st puudus nõutav teavitussüsteem;

2) Kolmas isik II jättis pakkumuse koosseisus esitamata tsoonis 3 pakutud lahenduse kohta vastavustingimuste p-is 2 ja TK lisa 1 p-ides 6.8 ja 6.9 nimetatud dokumendid, st vabas vormis tootekirjelduse, elektriskeemid ja 3D joonised.

Vaidlustaja eksib.

6.3. Hankija kontrollis põhjalikult Kolmandate isikute pakkumusi vastavustingimuste suhtes, sh küsis pakkujatelt selgitusi, ning jõudis selle tulemusel järeldusele, et pakkumused on vastavad. RHAD ei näinud pakkujatele ette kohustust esitada tsoonis 3 pakutavate laadimismooduli tüüpi lahenduste kohta andmeid, millele mittevastavust või esitamata jätmist Vaidlustaja ette heidab

6.4. Riigihanke esemeks olev projekt oli jagatud tsoonideks: tsoon 1, tsoon 2 ja tsoon 3 (tsoonide joonis TK Lisa 1 p 1.1, joonis 2). Pakkujad pidid pakkuma tsoonides 1 ja 2 laadimisjaama tüüpi lahendust ning tsoonis 3 laadimismooduli tüüpi lahendust. Lahenduste, st laadimisjaama ja laadimismooduli omavahelise eristuse kohustus on kajastatud TK Lisa 1 p-is 6.32. Sama eristus tuleneb mh ka RHAD-st *RHAD vorm 1 - Pakkumuse maksumus*.

Tsoonis 3 pakutava laadimismooduli tüüpi lahenduse tehnilised nõuded kajastuvad TK Lisa 1

p-is 5, osaliselt ka p-is 3 (vt p 3.1, 3.4, 3.7). TK Lisa 1 p 6 kajastab laadimisjaama tüüpi lahenduse tehnilisi nõudeid. See tuleneb TK Lisa 1 p 6 pealkirjast „Laadimisjaamad“ ning samuti TK Lisa 1 p-ist 3.7, mille viimane lause ütleb, et tsooni 3 kohta käiv info ja tingimused sisalduvad p-is 5. Ainsa erisusena käsitleb TK Lisa 1 p 6 laadimismooduli tüüpi lahendusi p-is 6.1, mille kohaselt võib pakkuja ise valida tsoonis 3 pakutavate laadimismoodulite arvu, p-is 6.18, mille kohaselt peavad laadimismoodulid olema kaitstud füüsiliste tõketega, ning p-is 6.32, mis sätestab laadimisjaama tüüpi ja laadimismooduli tüüpi lahenduste eristamise kohustuse ning kajastab mõlemat tüüpi lahenduse põhimõttelise skeemi (joonised 5 ja 6). Muus osas TK Lisa 1 p 6 laadimismooduli tüüpi lahendusi ei käsitle ega reguleeri.

6.5. Kui seadus ei sätesta teisiti, siis on Hankijal vaba voli otsustada, milliste andmete või dokumentide alusel pakkumuste vastavust kontrollitakse ning milliseid andmeid või dokumente peavad pakkujad selle jaoks esitama. Praegusel juhul sätestas Hankija pakkujate esitatavate andmete skoobi Vastavustingimuste p-is 2:

*LAADIMISJAAMADE VASTAVUS TK LISA 1 - TEHNILISED TINGIMUSED PUNKTILE 6*

*Pakkuja esitab vabas vormis dokumendi, mis kirjeldab laadimisjaamade vastavust TK lisa 1 punktile 6, sealhulgas peab pakkuja esitama:*

- 1) laadimistaristu plokk skeemi vastava TK lisa 1 punktile 6.8;*
- 2) laadimistaristu koostises oleva konteineri 3D joonised PDF formaadis vastavalt TK lisa 1 punktile 6.9.*

*Küsimused ettevõtjale:*

- 1. Laadimisjaamade vastavuse kirjeldus TK lisa 1 punktile 6 (Vabas vormis dokument)*
- 2. Laadimistaristu plokk skeem (Vabas vormis dokument)*
- 3. Laadimistaristu koostises oleva konteineri 3D joonised PDF formaadis (Vabas vormis dokument).*

Sõnastusest nähtuvalt küsis Hankija pakkujatel dokumente üksnes laadimisjaama tüüpi lahenduste kohta, mille nõudeid reguleerib TK lisa 1 p 6 ja mida tuli pakkuda tsoonides 1 ja 2 (mitte tsoonis 3). Vastavustingimuste p-i 2 järgi ei olnud pakkujatel nõutav esitada andmeid tsoonis 3 pakutavate laadimismooduli tüüpi lahenduse kohta. Kui Hankija pole nõudnud Vastavustingimuste p-i 2 (ega ühegi teise tingimuse) raames pakkujatel andmete esitamist tsoonis 3 pakutava laadimismooduli tüüpi lahenduse kohta, ei saa Hankija pakkujatel ka selliste andmete esitamist eeldada ega lugeda pakkumust mittevastavaks.

6.6. See, et Vaidlustaja tõlgendab RHAD-i teisiti ja arwab, et Vastavustingimuste p-i 2 alusel pidanuks pakkujad esitama Hankijatele andmeid ka tsoonis 3 pakutavate laadimismooduli tüüpi lahenduse kohta, ei muuda Hankija käsitlust ebaõigeks ega Otsust õigusvastaseks. RHAD-i kohaselt kannavad mitmeti tõlgendatavate hanketingimuste puhul nendest õigesti arusaamise riski pakkujad.

Kokkuvõttes on Hankija seisukohal, et Vaidlustaja väited Kolmandate isikute pakkumuste mittevastavuse osas on ekslikud juba põhjusel, et RHAD-is puudusid nõuded, millele mittevastavust saaks Kolmandate isikute pakkumustele ette heita.

6.7. Kolmandate isikute pakkumustes ei esine mittevastavusi

6.7.1. RHAD ei näinud pakkujatele ette kohustust esitada Vastavustingimuste p-is 2 nimetatud andmeid tsoonis 3 pakutud laadimismooduli tüüpi lahendusele. Kohustust selliseid andmeid esitada ei tulenenud pakkujatele ka mujalt RHAD-ist, sh TK Lisa 1 p-ides 6.8 ja 6.9, kuivõrd viimased sätted kohaldasid üksnes tsoonides 1 ja 2 pakutud laadimisjaama tüüpi lahendustele (vt TK lisa 1 p 6 pealkiri „Laadimisjaamad“). Seega on alusetu Vaidlustaja etteheide, et Kolmandad isikud jätsid oma pakkumuste koosseisus esitamata Vastavustingimuste p-is 2 ja TK Lisa 1 p-ides 6.8 ja/või 6.9 nõutud dokumendid tsoonis 3 pakutud lahenduse kohta. Selliste andmete esitamise kohustus pakkujatel puudus.



6.7.2. Sarnaselt on alusetu Vaidlustaja etteheide, et Kolmandate isikute pakkumused tsooni 3 osas ei vastanud TK Lisa 1 nõuetele.

Esiteks, ei hõlmanud Vastavustingimuste p-i 2 järgne Hankija kontroll tsoonis 3 pakutud laadimismoodulite tüüpi lahenduse TK Lisas 1 sätestatud tingimustele vastavuse kontrollimist. Teiseks ei hõlmanud TK Lisa 1 p-is 6 sätestatud nõuded (sh Vaidlustaja viidatud TK Lisa 1 p-ides 6.21 ja 6.22 sätestatud teavitussüsteemi nõuded) tsoonis 3 pakutud lahendust.

6.7.3. Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud tooteinfo failis sisaldunud viites „*200 kW standalone charging stations*“, on meelevaldne järeldada, et Kolmas isik I ei pakkunud tsoonis 3 TK Lisa 1 p-ides 5.1-5.4, 6.1 ja 6.32 nõutud laadimismooduli tüüpi lahendust. Kolmas isik I ei ole üheski oma pakkumuse koosseisus esitatud dokumendis märkinud, et kavatseb tsoonis 3 paigaldada Hankija nõutud laadimismoodulite asemel hoopis laadimisjaamad. Kolmas isik I esitas pakkumuse koosseisus tooteinfo faili laadimisjaama tüüpi lahenduse kohta, mida ta pakkus tsoonides 1 ja 2 ning mille esitamine oli ka nõutav Vastavustingimuste p-i 2 alusel.

6.7.4. Kolmas isik I esitas oma pakkumuse koosseisus tsoonide 1, 2 ja 3 kohta elektriskeemi ja primaarskeemi (mida tegelikkuses tsoonis 3 pakutud lahenduse kohta ei pidanud esitama). Nendelt dokumentidelt on näha, et tsoonis 3 pakutakse laadimismooduli tüüpi lahendust. Kolmas isik I selgitas skeemide tähistusi oma 02.03.2026 vaidlustuses, Hankija kontrollis nende selgituste pinnalt esitatud skeemid üle ja jõudis õiguspäraselt järeldusele, et need kajastavad lahendust, mis on nõutav tsoonis 3.

6.8. Vaidlustaja heidab ette, et Hankija on Riigihanke raames oma varasemat otsust muutnud ning uut otsust varasemast erinevalt põhjendanud, samuti seda, et Otsuse põhjendused on otsitud.

Hankija võib oma otsuseid ümber vaadata, kui ta leiab, et üks või teine otsus ei pruugi olla õiguspärane. See, et Vaidlustajale Otsuse põhjendused ei meeldi, ei tähenda, et Otsus ei oleks lõppastmes õige. Hankija mõistis Kolmandate isikute 02.03.2026 vaidlustuste pinnalt, et tema 20.02.2026 otsus ei ole Kolmandate isikute suhtes õiguspärane. Hankijal on õigus oma varasemaid põhjendusi täiendada ning vajadusel ka muuta, kui ta jõuab järeldusele, et varasemad põhjendused ei vasta lõpuni RHS-i või RHAD-i nõuetele.

6.9. Isegi kui nõustuda Vaidlustaja teooriaga, et Otsuse põhjendused on vastuolulised, ei tooks seegi kaasa Otsuse kehtetuks tunnistamist. Otsus Kolmandate isikute pakkumused vastavaks tunnistada ning Kolmanda isiku I pakkumus edukaks tunnistada on kehtivate RHAD-i valguses õiguspärane. Kui Otsus emma-kumma kolmanda isiku suhtes on õiguspärane, siis puudub Vaidlustajal võimalus jõuda hankelepingu sõlmimiseni.

6.10. 29.04.2026 esitas Hankija täiendava seisukoha.

6.10.1. Vaidlustaja tõlgendus RHAD-ist on ekslik. Üksnes Hankija otsustab, millised nõuded ta RHAD-is pakkumustele seab, sh on Hankijal seaduse piires vaba voli ette näha, et eri tüüpi lahendustele kohalduvad RHAD-is erinevad tehnilised- ja vastavustingimused. See, et Vaidlustajale võib mõne tingimuse sisu tunduda ebaotstarbekas või ebamõistlik, ei ole praeguse vaidlustuse esemeks ega asjasse puutuv.

6.10.2. Hankija on teinud Otsuse, mis on kooskõlas RHAD-iga. RHAD-i pole vaidlustatud. Hankija varasemad, 20.02.2026 otsused, millega Kolmandate isikute pakkumused mittevastavaks tunnistati, polnud RHAD-iga kooskõlas Vaidlustaja poolt on põhjendamatult sisustada Otsust ja RHAD-i läbi Hankija varasemate otsuse põhjenduste, mis on kehtetuks tunnistatud.

6.10.3. Isegi kui Vaidlustaja väited RHAD-i mitmeti mõistetavuse suhtes tõele vastaks, ei saaks Hankija Kolmandate isikute pakkumusi mittevastavatena tagasi lükata, kuna mitmetimõistetava

RHAD-i pinnalt ei saa teha pakkujate suhtes negatiivseid otsuseid.

6.10.4. Tsoonis 3 pakutavale lahendusele ei kohaldunud Vastavustingimuste p 2 ega TK Lisa 1 p 6 nõuded.

6.10.4.1. Kogu Vaidlustaja narratiiv on üles ehitatud väitele, et RHAD-is sisaldunud Vastavustingimuste p 2 ning selles viidatud TK Lisa 1 p 6 nõudis pakkujatelt dokumentide esitamist nii tsoonides 1 ja 2 pakutava laadimisjaama tüüpi lahenduse kohta kui ka tsoonis 3 pakutava laadimismooduli tüüpi lahenduse kohta. See väide ei vasta tõele.

Vastavustingimuste p 2, mis on pealkirjastatud kui „laadimisjaamade vastavus“, viitab TK Lisa 1 p-ile 6, mis kohaldub „laadimisjaamadele“. Hanketingimused eristavad omavahel kahte lahendust: tsoonides 1 ja 2 pakutavat laadimisjaama tüüpi lahendust ning tsoonis 3 pakutavat laadimismooduli tüüpi lahendust (TK Lisa 1 p 6.32; RHAD vorm 1 – Pakkumuse maksumus). Seega, kui RHAD-is on juttu „laadimisjaama“ tingimustest – nagu Vastavustingimuse p-is 2 ja TK Lisa 1 p-is 6 – on sellega mõeldud tsoonides 1 ja 2 pakutavat laadimisjaama tüüpi lahendust.

6.10.4.2. Vaidlustaja otsib oma narratiivi toetuseks TK Lisa 1 tingimuste sõnastuste seast tõlgendusi, et Vastavustingimuste p-is 2 ning TK Lisa 1 p 6 pealkirjas sisalduv „laadimisjaama“ mõiste peaks hõlmama ka tsoonis 3 pakutavat laadimismooduli tüüpi lahendust. TK Lisa 1 p-i 6.32 sõnastus ütleb selgelt, et Hankija eristab omavahel laadimisjaama tüüpi lahendust ja laadimismooduli tüüpi lahendust ja see punkt ei sattunud RHAD-i juhuslikult - Hankija lisas selle muudatuse TK Lisa 1 18.12.2025 versioonis. Samal ajal aga ei muutnud Hankija Vastavustingimuste p-i 2 ega TK Lisa 1 p-i 6 sõnastusi, st Hankija jättis need nõuded kehtima vaid TK Lisa 1 p-i 6.32 järgi eristatud „laadimisjaamadele“.

6.10.4.3. Hankija ei kehtestanud TK Lisa 1 p-i 6.32 niisama, vaid soovis kahte lahendust omavahel eristada, sh kehtestada neile erinevad tehnilised- ja vastavusnõuded. Kui Hankija otsustas TK lisa 1 p-i 6.32 kehtestamisel Vastavustingimuste p-i 2 ja TK Lisa 1 p-i 6 mitte muuta, tähendab see Hankija soovi tsoonis 3 pakutavale laadimismooduli tüüpi lahendusele neid nõudeid mitte laiendada. Asjakohane pole Vaidlustaja etteheide, et sellisel viisil toimides ei saanud Hankija talle tsoonis 3 pakutavat lahendust sisuliselt kontrollida. Hankijal on õigus kehtestada erinevatele lahendustele erinevaid nõudeid ning piirduda nõuete täitmise osas ka üksnes pakkujate kinnitustega. Kolmandad isikud tõlgendavad RHAD-i tingimusi samamoodi nagu Hankija.

6.10.5. Hankija Otsuse vastuolu varasemate otsuste põhjendustega ei ole asjasse puutuv. Hankijal on lubatud oma otsuseid ümber vaadata.

7. Vaidlustusmenetlusse Kolmanda isikuna I kaasatud ühispakkujad **LEONHARD WEISS OÜ ja Diotech Nord OÜ** vaidlevad vaidlustusele vastu.

7.1. Vaidluses ei oma enam mingit tähtsust, mida Hankija leidis 20.02.2026 otsuse tegemisel.

7.2. Vaidlustaja tõlgendab RHAD-ist tulenevaid dokumentide esitamise nõudeid pinnapealselt ja ebaõigesti. Vaidlustaja ei ole süvenenud sellesse, kuidas on Vastavustingimused kujunenud ja kuidas need seonduvad TK Lisast 1 tulenevate nõuetega.

7.2.1. RHAD-i õigesti tõlgendamiseks tuleb nendesse põhjalikumalt süveneda ning arvesse võtta nende koostamise ja avaldamise ajatelge.

Alguses oli Hankijal kavas hankida vaid nõ tavapäraseid laadimisjaamu ning Vastavustingimuste p-is 2 nõuti dokumente vaid nõ tavapäraste laadimisjaamade kohta, mida oli kirjeldatud esialgse TK Lisa 1 p-ides 6, 6.8 ja 6.9 ning mida RHAD-is ja TK Lisas 1 nimetatakse terminiga „laadimisjaam“. Alates TK Lisa 1 kolmandast versioonist lisandusid

hangitava laadimistaristu koosseisu ka laadimismoodulid, mille nõudeid kirjeldati TK Lisa 1 p-is 5 ning mida RHAD-is ja TK Lisas 1 nimetatakse terminiga „laadimismoodul“.

TK Lisa 1 neljanda versiooni p-is 6.32 täpsustas Hankija täiendavalt, et käsitleb nõ tavapäraseid laadimisjaamu ja laadimismoodulit eraldi tehnilise lahendusena. Seega, RHAD-is kasutatud termin „laadimisjaam“ tähendab konkreetselt vaid tsoonidesse 1 ja 2 paigaldatavaid nõ tavapäraseid laadimisjaamu. Seevastu tsooni 3 paigaldatavate seadmete puhul kasutatakse terminit „laadimismoodul“, nagu on kirjeldatud mh TK Lisa 1 p-ides 3.7, 5.1, 5.4–5.6

Vastavustingimuste p 2, mis alguses esitas dokumendi esitamise nõuded vaid nõ tavapäraste laadimisjaamade kohta seoses TK Lisa 1 p-idega 6, 6.8 ja 6.9, jäi algusest peale muutmata. Seda ei täiendatud ka laadimismoodulite lisandumisel TK Lisasse 1 alates kolmandast versioonist ega ka neljandast versioonist, mille p-is 6.32 on Hankija öelnud, et nõ tavapäraseid laadimisjaamad ja laadimismoodulid on erinevad tehnilised lahendused.

7.2.2. Ülaltoodu põhjal on ainuõige ja loogiline järeldus, et Vastavustingimuste p-is 2 nõuti pakkumuses dokumentide esitamist vaid esialgses TK Lisa 1 versioonis kirjeldatud nõ tavapäraste laadimisjaamade kohta. Seda kinnitab ka TK Lisa 1 08.01.2026 neljanda versiooni p-ti 6.32 lisatud täiendav selgitus nende kahe tehnilise lahenduse eristamise kohta. Kui Hankija tahe oluks nõuda Vastavustingimuste p-is 2 nimetatud dokumente ka laadimismoodulite kohta, oleks Hankija muutnud Vastavustingimuste p-i 2 ja seda täpsustanud. Seetõttu ei pidanud pakkujad esitama laadimismoodulite kohta Vastavustingimuste p-is 2 loetletud dokumente. See ei tähenda, et pakkuja ei võinud neid esitada, kuid nende esitamata jätmine ei saanud kaasa tuua pakkumuse tagasilükkamist.

7.3. Alusetu on ka väide, et TK Lisa 1 p-ist 6.9 ja Vastavustingimustest tuleneb veel eraldi ja täiendav nõue 3D jooniste esitamiseks. Sellises sõnastuses on TK Lisa 1 p 6.9 säilinud alates esimesest TK Lisa 1 versioonist ja selle sisuline tähendus ja eesmärk on üksnes viiteks olemine Vastavustingimuste p-i 2 alapunktile 2.1, mis nõuab dokumendi esitamist vaid nõ tavapärase laadimisjaama kohta ja viitab TK Lisa 1 p-ile 6.9. Vastupidine tõlgendus oleks vastuolus RHS § 77 lg 4 p-idega 1 ja 9, mis eristavad RHAD-i koosseisus tehnilist kirjeldust ja nõutavate dokumentide loetelu. TK Lisa 1 on Riigihankes tehnilise kirjelduse lisa, mistõttu on tegemist RHS § 77 lg 4 p-i 1 kohase tehnilise kirjelduse osaga. Seevastu RHS § 77 lg 4 p-i 9 kohane nõutud dokumentide ja andmete loetelu on toodud RHR-is avaldatud loeteludes, sh vastavustingimustes. Seega tuli pakkujatel vastavustingimuste täitmiseks dokumentide esitamisel võtta aluseks Vastavustingimused, mille p 2 on algusest peale olnud muutumata ja nõuab dokumentide esitamist üksnes nõ tavapäraste laadimisjaamade kohta. Seega on alusetud Vaidlustaja järeldused, et Kolmanda isiku I pakkumuses oli laadimismoodulite kohta Vastavustingimustes nõutud kirjeldus ja 3D joonised esitamata. Seetõttu on asjassepuutumatud ka väited, et sellist puudust ei saa selgitustega kõrvaldada.

7.4. Vaidlustaja väide, et ilma laadimismoodulite kohta esitatud andmeteta ei ole Hankijal võimalik pakkumust kontrollida, on kriitika RHAD-i koostamisele.

7.5. Hankija Otsuse põhjendustes on õigesti leitud, et laadimismoodulite kohta ei pidanud Vastavustingimuste p-is 2 loetletud dokumente esitama ja Vaidlustaja vastupidine väide põhineb RHAD-i ebaõigel tõlgendamisel.

7.6. Kolmanda isiku I pakkumus vastab tehnilistele tingimustele ja tunnistati õigesti vastavaks. Laadimisjaama tehnilised omadused, sh küsimus, kas tegu on laadimismoodulitega, ei ole olnud Hankija 30.01.2026 küsimuse ja Kolmanda isiku I 05.02.2026 vastuse objektiks ja Kolmanda isiku I vastus ei tähendanud laadimismoodulite mittepakkumist. Ühtlasi, kuna tsooni 3 tuli niikuinii pakkuda laadimismooduleid ja Hankija seda eraldi ei küsinud, oli laadimismoodulite pakkumine tsooni 3 iseenesestmõistetav. Isegi kui Kolmanda isiku I 05.02.2026 vastusest võib välja lugeda mingeid vastuolusid, omab tegelikku tähtsust siiski vaid see, millist lahendust

Kolmas isik I tegelikult pakkus ja Kolmas isik I pakkus ilma kahtluseta tsooni 3 laadimismoduleid.

7.7. Kolmanda isiku I pakkumuse sisu kinnitab laadimismoodulite lahendust. Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud kaks skeemi:

- 2\_2\_Kadaka tee 62a laadimistaristu rajamine\_elektriskeem\_29122025.pdf (edaspidi: Elektriskeem);
- 2\_2\_SO2605-04 skeemid 30122025.pdf (edaspidi: Primaarskeem).

7.7.1. Elektriskeemil on kujutatud kõiki kolme laadimistsooni järgmiselt:

- TK Lisa 1 p-is 3.8 on esitatud nõue, et parkimise tsooni 1 (11 kohta) pistik laadimisjaamade toiteks paigaldada AJ K62a (AJ3) kõrvale uus alajaam (AJ4). Tsoon 1 on sellest juhindudes kujutatud Elektriskeemil vasakult teisena. Sellel on kujutatud 11 laadimispunkti, s.o kohta (nr 1–11), millest igaüks on võimsusega 200kW;
- TK Lisa 1 p-is 3.6 on ette nähtud, et tsoonis 2 on 21 laadimiskohta. Tsoon 2 on sellest juhindudes kujutatud Elektriskeemil paremal äärel. Sellel on kujutatud 21 laadimispunkti (nr 12–31), millest igaüks on võimsusega 200kW;
- TK Lisa 1 p-is 3.7 on välja toodud, et laadimise tsooni 3 laadimismoodulite arv (ja sellest tulenev installeeritav võimsus) tuleneb parkimiskohtade arvust, mille arvukuse hindab pakkuja. Elektriskeemil on kujutatud 8 laadimismooduliga laadimiskohta (nr 1–8), igaüks võimsusega 200kW, ning 6 perspektiivset laadimiskohta (nr 9–14), mille tähistamiseks on kasutatud erinevaid tingmärke kui tsoonide 1 ja 2 kohta.

Nõ tavapärasest laadimisjaama ja laadimismoodulit on illustreeritud TK Lisa 1 p-is 6.32 toodud joonistel 5 ja 6, millelt on näha, et laadimisjaama puhul tuleb kohe laadimisjaamast juhtmega pistik, kuid laadimismooduli puhul on moodul jaamast eraldi ning pistik tuleb moodulist. Sellest juhindudes ongi Elektriskeemil kujutatud tsooni 3 kohta laadimismoodulitega laadimisjaamu erinevate tingmärkidega ning selliselt, et moodul on ühendatud juhtmega jaamaga, kuid on jaamast eraldi.

7.7.2. Primaarskeemil on lk-l 1 kujutatud tsooni 1, lk-l 2 tsooni 2 ja lk-l 3 tsooni 3. Vasakul küljel on märgitud neli laadimismoodulit (F1, F3, F5 ja F7), mille igaühe kohta on märges, et selle võimsus on 400kW ning igaühe külge liidetakse maksimaalselt 2 moodulit, kokku seega 8 laadimismoodulit, nagu on kujutatud ka Elektriskeemil. Skeemid eristavad tsooni 3 lahendust teistest tsoonidest. Sealjuures nähtub Elektriskeemilt ja Primaarskeemilt, et laadimistsooni 3 paigaldatakse 200kW võimsusega laadimismoodulid, nagu on nõutud TK Lisa 1 p-is 3.7.

7.8. Kolmas isik I pakkus laadimismoduleid erineva hinnaga. Lisaks esitas Kolmas isik I RHAD vormil 1 pakkumuse maksumuse, mille positsioonil 3 oli sisestatud, et tsoonide 1 ja 2 pistiklaadijate/laadimismoodulite (kokku 32 tk) ühiku hind on 30 000 eurot ja kogumaksumus 960 000 eurot ning positsioonil 4 oli sisestatud, et tsooni 3 pistik-laadimismoodulite (kokku 13 tk) ühiku hind on 45 000 eurot ja kogumaksumus 585 000 eurot. Seega, ka pakkumuse maksumusest järeldub üheselt, et tsoonide 1 ja 2 jaoks pakub Kolmas isik I nn tavapäraseid laadimisjaamu maksumusega 30 000 eurot tükk ning tsooni 3 jaoks pakub Kolmas isik I laadimismoduleid, mille ühe ühiku maksumus on kõrgem (45 000 eurot). Kolmanda isiku I pakkumus sisaldas tsooni 3 kohta 13 tk laadimismoodulit seetõttu, et see oli TK Lisa 1 p-i 3.4 järgi Hankija eeldatud laadimiskohtade arv, mis lähtub parkimiskoha laiusest. Lahendus võimaldab tulevikus mahutada ka 14 laadimiskohta.

7.9. Kolmanda isiku II pakkumuse mittevastavus ei oma tähtsust, kuid ka sellekohased Vaidlustaja väited on alusetud.

7.9.1. Ka Kolmanda isiku II puhul omistab Vaidlustaja asjassepuutumatult tähtsust Hankija 20.02.2026 otsusele, mis enam tähtsust ei oma. Hankija 02.04.2026 otsuses on mõõndud, et 12 (18)

Kolmanda isiku II pakutav lahendus sisaldas teavitussüsteemi.

7.9.2. Vaidlustaja tõlgendab TK Lisa 1 p-te 6.21 ja 6.22 ebaõigesti – ka need ei kohaldu eraldiseisvalt laadimismoodulitele. Viidatud punktides nimetatakse vaid pistiklaadijaid ja terminit „pistiklaadija“ sisaldas juba algne TK Lisa 1 versioon, mis avaldati 31.10.2025 ja seetõttu tuleb terminit pistiklaadija sisustada selliselt, et selle all on silmas peetud vaid nõ tavapäraseid laadimisjaamu, mida pakuti tsoonidesse 1 ja 2. Seda kinnitab ka RHAD vorm 1 „Pakkumuse maksumus“, mille positsioonil 3 tuli esitada ühikuhind „Pistiklaadijad/laadimismoodulid“ (32 tk) kohta ning positsioonil 4 tuli esitada ühikuhind pistik-laadimismoodulite kohta. Sellisel viisil RHAD-is terminitega ümberkäimine võib esmapilgul küll segadust tekitada, kuid jälgides RHAD-i koostamise ajatelge, on selge, et „pistiklaadija“ tähendab vaid nõ tavapäraseid laadimisjaamu.

7.10. 29.04.2026 esitas Kolmas isik I täiendava seisukoha.

7.10.1. Vaidlustaja tõlgendab ebaõigesti Vastavustingimuste p-i 2, kuna Vaidlustajat ei huvita ajatelg.

7.10.2. TK Lisa 1 p 6.3.2 ütleb, et tegemist on kahe erineva seadmega. Põhjendamatult on Vaidlustaja kriitika, et Hankija ja Kolmas isik I eksitavad vaidlustuskomisjoni väitega, et tegemist on kahe eraldi lahendusega. Ka seadme kohta esitatud näidisjoonised kinnitavad nende erinevat käsitlust.

7.10.3. Vastavustingimuste p-i 2 ei muudetud pärast tehniliste nõuete täiendamist. Kui Hankijal olnuks tahe kohaldada Vastavustingimuste p-i 2 ka laadimismoodulitele, oleks loogiline, et Hankija oleks seda punkti ka vastavalt muutnud. Veelgi enam kinnitab sellist tõlgendust tõsiasi, et alates 08.01.2026 lisati TK Lisa 1 p 6.32, milles eraldi rõhutati, et Hankija käsitleb laadimisjaama ja laadimismoodulit kui kahte erinevat tehnilist lahendust. Kui Hankija tahe olnuks nõuda Vastavustingimuste p-is 2 dokumente mõlemat tüüpi seadmete kohta, oleks ta sellest johtuvalt muutnud ka Vastavustingimuste p-i 2, kuid selles jäi endiselt kehtima sõnastus, et dokumendid tuleb esitada laadimisjaamade vastavuse kohta TK Lisa 1 p-ile 6. Järelikult ei pidanud samu dokumente esitama laadimismoodulite kohta.

7.10.4. Vaidlustaja tõlgendab ebaõigesti ka TK Lisa 1 p-te 5 ja 6.

Hankija muutis üksnes TK Lisa 1 p-i 6.18 ja lisas p-id 6.31 ja 6.32. Ka selles vaidlusküsimuses on Vaidlustaja jätnud hankedokumentide koostamise kujunemisloo tähelepanuta. Hilisemalt lisati küll mõned spetsiifilised muudatused, milles mainiti eraldi laadimismooduleid. Hankija muutis TK Lisa 1 p-i 6 teadlikult valikuliselt ning vaid üksikute punktide osas. Hankija ei muutnud Vaidlustaja loetletud TK Lisa 1 alapunkte. Kui Hankija tahe olnuks kohaldada Vaidlustaja loetletud TK Lisa 1 punkte ka laadimismoodulite suhtes, oleks Hankija muutnud ka nende punktide sõnastust, sarnaselt TK Lisa 1 p-ile 6.18, kuid Hankija lisas sõnastuse laadimismoodulite kohta vaid TK Lisa 1 p-ti 6.18 ning veelgi enam, täpsustas TK Lisa 1 p-is 6.32, et käsitleb neid erineva tehnilise lahendusena nn tavapärastest laadimisjaamadest.

7.10.5. Hankija on põhjendatult möönnud, et pakkumuse esialgse kontrolli tulemus oli ekslik.

7.10.6. Hankija saab nõuda vaid selliste tehniliste nõuete täitmist, mida RHAD selgesõnaliselt ette näeb. Isegi kui nõustuda Vaidlustaja arutluskäigu loogikaga selles osas, et Hankijal on huvi teada saada, mida ta ostab, on sisuliselt siiski tegemist kriitikaga RHAD-i koostamisele ja korduvatele muutmistele, sh asjaolule, et Hankija ei täiendanud Vastavustingimuste p-i 2 pärast seda, kui TK Lisasse 1 lisati alates 18.12.2025 3. laadimistsoon ja laadimismoodulid. See ei tähenda, et Hankija saaks pakkumused tagasi lükata dokumendi esitamata jätmise tõttu olukorras, kus RHAD-i muutmise tulemusel jäi RHAD, sh Vastavustingimuste p 2, uuendamata

nõudega esitada samad dokumendid ka Riigihankesse lisandunud laadimismoodulite kohta, mille osas TK Lisa 1 täiendatud p 6.32 ütleb, et neid tuleb eristada nn tavapärastest laadimisjaamadest.

7.10.7. Hankija saab laadimismoodulite omadustes veenduda, küsides pakkujatelt, millised on pakutavate laadimismoodulite omadused, et veenduda nende sobivuses Hankija vajadustele.

7.10.8. Kuivõrd Vaidlustaja pakkumus oli hindepunktidelt tagapool mõlema kolmanda isiku pakkumusest ning vaidlustus on esitatud eesmärgiga saavutada hankelepingu sõlmimine, eeldab vaidlustuse rahuldamine Vaidlustaja õiguste kaitseks, et mõlema kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ja tulnuks tagasi lükata.

8. Kolmas isik II, **Enersense Aktsiaselts**, vaidleb vaidlustusele vastu.

8.1. Vaidlustaja väidab, et Kolmanda isiku II pakkumus on sisuliselt mittevastav alljärgnevatel põhjendustel:

- tsooni 3 pakutavatel seadmetel teavitussüsteemi puudumise tõttu;
- Hankija 02.04.2026 otsuse põhjendused on otsitud ning vastuolus varasematega;
- Kolmanda isiku II pakkumuses puudus nõutud info tsooni 3 seadmete teavitussüsteemi kohta;
- tsooni 3 seadmete puhul on nõutav teavitussüsteemi olemasolu;
- TK Lisa 1 p 6 tingimused kohalduvad kõikide tsoonide „laadimisjaamadele“.

Vaidlustaja ei ole rahul ka Hankija 08.04.2026 selgitustaotlusele antud vastusega, leides, et esitatud selgitused on otsitud ega näita 02.04.2026 vastuvõetud otsuste õiguspärasust (uusi asjaolusid, millest nähtuks Hankija varasema otsuse ekslikkus).

8.2. Kolmanda isiku II pakkumuse vastavuse täiendavaks kontrollimiseks esitas Hankija kokku 3 küsimust 17.03 ja 24.03. Hankija küsimustele on antud ammendavad selgitused, täiendavalt ei ole esitatud ühtegi dokumenti, mida saaks käsitleda, kui pakkumuse sisulist täiendamist peale pakkumuste esitamise tähtaega.

8.3. Kolmas isik II on pakkumuse koosseisus esitatud nõuetekohaste dokumentidega ja nende sisu selgitustega andnud Hankijale õiguskindluse, et pakkumus vastab RHAD-ile, sh nõuetekohase teavitussüsteemi osas, mistõttu tuli Kolmanda isiku II pakkumus vastavaks tunnistada, mida Hankija ka oma Otsusega tegi.

## **VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED**

9. Varasem menetlus ja selle põhjenduste seotus Otsuse põhjendustega

9.1. 20.02.2026 tegi Hankija otsuse nr 5-1/8869-1, millega lükkas tagasi Kolmandate isikute pakkumused ning tunnistas vastavaks ja edukaks Vaidlustaja pakkumuse.

02.03.2026 esitasid Kolmandad isikud vaidlustuskomisjonile vaidlustused Hankija 20.02.2026 otsuse peale.

02.04.2026 edastas Hankija menetlusosalistele Otsuse, millega tunnistas nii Vaidlustaja kui ka Kolmandate isikute pakkumused vastavaks ning Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks.

9.2. Vaidlustuskomisjoni hinnangul keskenduvad Vaidlustuse põhjendused olulises osas sellele, kuidas Hankija põhjendas 20.02.2026 otsust, miks see oli Vaidlustaja arvates õige, mida ütlesid Kolmandad isikud oma vaidlustuses jne. Selliselt soovib Vaidlustaja sisuliselt, et vaidlustuskomisjon kontrolliks Otsuse peale esitatud vaidlustuse kaudu mh 20.02.2026 otsuse õiguspärasust, mida vaidlustuskomisjon ei tee - vaidlustuskomisjon ei kontrolli Hankija Otsuse ja selle põhjenduste kooskõla või vastuolu 20.02.2026 otsuse ja selle põhjendustega, ei võrdle

20.02.2026 otsuse põhjendusi Otsuse põhjendustega ega teosta muid menetlusosaliste seisukohtade võrdlusi varasemates vaidlustusmenetlustes (vaidlustusasjad nr 43/26-301574 ja 45/26-301334) esitatutega. Vaidlustatud Otsuse õiguspärassus ei sõltu vähimalgi määral sellest, mida Hankija arvas 20.02.2026 otsuse tegemisel, mille ta on kehtetuks tunnistanud, ega Kolmandate isikute poolt esitatud seisukohtadest vaidlustusmenetlustes, mis ei päädinud vaidlustuskomisjoni otsustega vaidlustuste sisulise lahendamise kohta.

10. Vaidlustatud Otsuse põhjendused (Otsuse lisas1, pakkumus nr 598810) Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamiseks RHS § 114 lg 2 teise lause alusel on järgmised:

*Hankija kordas pakkumuste vastavuskontrolli pärast vaidlustuses esitatud väiteid ning esitas pakkujale täpsustavaid küsimusi pakkumuses juba esitatud andmete selgitamiseks. Pakkuja pidi koos pakkumusega esitama muu hulgas vabas vormis dokumendi laadimisjaamade vastavuse kohta tehnilise kirjelduse (TK) lisa 1 punktile 6. Teiste seadmete, sealhulgas pakutavate laadimismoodulite kohta, ei nõudnud hankija eraldi dokumendi (tootelehe) esitamist ning pakkuja neid ka ei esitanud. Laadimisjaam, mille kohta hankija nõudis vastavust tõendava dokumendi esitamist, oli kirjeldatud TK lisa 1 punkti 6.32 joonisel 5 ning see oli ette nähtud kasutamiseks tsoonides 1 ja 2; vastava dokumendi esitas pakkuja nõuetekohaselt. TK lisa 1 punkti 6.32 joonisel 6 kirjeldas hankija laadimisjaama koos laadimismooduliga, mis sobib tsooni 3, kuid tsoonis 3 pakutava lahenduse vastavuse tõendamiseks tuli esitada üksnes elektriskeem ning märkida moodulite arv ja maksumus. Need andmed esitas pakkuja ning selgitas pakutud moodulite arvu seadme laiuse kaudu. Täiendavalt küsis hankija selgitusi laadimismoodulite kohta ning kontrollis esitatud teabe alusel, et seadmed vastavad mõõtude ja muude näitajate poolest hankija seatud tingimustele ning on kooskõlas elektriskeemi ja varem antud selgitustega. [---]*

Vaidlustaja väitel on Otsus vale, kuna tsooni 3 pakutavate seadmete osas on Vastavustingimuste p-is 2 ja TK Lisa 1 p-is 6.9 nõutud andmed esitamata ja see puudus ei ole selgitustega kõrvaldatav. Kolmandate isikute ja Hankija seisukoht on kokkuvõtlikult, et RHAD-is ei olnud nõuet tsooni 3 pakutavate seadmete kohta samas mahus andmete ja dokumentide esitamiseks nagu oli nõutud tsoonides 1 ja 2 pakutavate laadimisjaamade kohta.

11. Puudub vaidlus, et Kolmas isik I esitas Vastavustingimuste p-is 2 nõutud kirjeldused ja dokumendid (tootelehed, 3D joonised) vaid tsoonide 1 ja 2 seadmete (laadimisjaamade) kohta. Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud dokumentidest kontrollis vaidlustuskomisjon, et tsooni 3 kohta on andmed esitatud Elektriskeemil ja Primaarskeemil ning hinnad maksumustabelis. Seega on tõsi, et tootelehti ja 3D jooniseid Kolmas isik I tsooni 3 seadmete (laadimisjaam laadimismooduliga (edaspidi laadimismoodul)) kohta pakkumuses ei esitanud, kuid vaidlustuskomisjonil ei ole kahtlust, et Kolmas isik I on tsooni 3 tehnilise lahenduse pakkumuses välja pakkunud ja sinna paigaldatavate seadmetega Riigihankes arvestanud.

Vaidlustaja väide RHAD-is nõutud dokumentide esitamata jätmisest saab olla õige üksnes juhul, kui RHAD nõudis tsooni 3 laadimismoodulite kohta andmete esitamist tsoonide 1 ja 2 laadimisjaamadega samas mahus. Üksnes Vaidlustaja väidet jaatades saab tekkida küsimus sellest, kas puudus, mis sellisel juhul seisneb andmete ja dokumentide esitamata jätmises, on selgitustega kõrvaldatav või mitte. Juhul, kui Hankija ja Kolmandate isikute seisukoht on õige ja RHAD ei kehtestanud nõuet tsooni 3 seadmete (laadimismoodulite) kohta samas mahus andmete ja dokumentide esitamiseks nagu tsoonide 1 ja 2 laadimisjaamade kohta, ei saa tekkida küsimust sellest, kas esitamata andmete ja dokumentide hilisem esitamine selgitustele vastamise korras võiks olla lubatav või mitte.

12. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankija ja Kolmandate isikutega, et RHAD ei kehtestanud ühemõtteliselt nõuet laadimismoodulite tehnilise lahenduse (tsoonis 3) kohta andmete ja dokumentide esitamiseks laadimisjaamade tehnilise lahendusega (tsoonides 1 ja 2) samas mahus ja õige on Otsuse põhjendustes märgitu, et *Teiste seadmete, sealhulgas pakutavate laadimismoodulite kohta, ei nõudnud hankija eraldi dokumendi (tootelehe) esitamist.*

12.1. Kolmanda isiku I poolt kirjeldatud ajatelg on RHR-ist kontrollitav ja jälgitav ning vaidlustuskomisjon ei hakka seda üle kordama. TK Lisa 1 kohta on RHR-ist nähtav, et Hankija on seda muutnud 4 korda, kusjuures tsoon 3 on TK Lisa 1 p-is 1.2 joonisel 2 Riigihanke lisandunud alles kolmanda RHAD-i muudatusega 18.11.2025. Seega Riigihanke väljakuulutamisel ei kavandanud Hankija Riigihankega hõlmata tsooni 3, sh ei soovinud ta sinna paigaldada ka ühtegi seadet (laadimismoodulit). TK Lisa 1 p 6.9 on laadimisjaamade tarvis olnud RHAD-is olemas juba Riigihanke alustamisest alates, st, et see käis ja sai käia igal ajal ja igal juhul Riigihankes tsoonide 1 ja 2 laadimisjaamade kohta. Küsimus on, et kui Hankija otsustas 18.11.2025 Riigihanget laiendada ka tsoonile 3 koos laadimismoodulitega (TK Lisa 1 p 3.7 *Laadimise tsooni 3 laadimismoodulite arv (ja sellest tulenev installeeritav võimsus) tuleneb parkimiskohtade arvust, mille arvukuse hindab pakkuja. Tsooni 3 kohta käiv info ja täpsemad tingimused on kirjeldatud punktis 5*), siis kas tsooni 3 ja laadimismoodulite lisandumine tähendab, et TK Lisa 1 p 6.9 (TK Lisa 1 p-i 6 *Laadimisjaamad* alapunkt, mille kohaselt *Pakkuja esitab pakkumuses territooriumi laadimistaristu koostises oleva konteineri 3D joonised (eelistatavalt PDF formaadis) koos mõõtudega näidates ära seadmete paigutuse konteineris*), mis käis varem vaid tsoonide 1 ja 2 seadmete kohta, laienes nüüd automaatselt ka uue tsooni 3 seadmetele, kui RHAD tsooni 3 seadmete kohta erisusi ei sätestanud. Vaidlustuskomisjon möönab, et Hankija on TK Lisa 1 p-i 6 täiendanud valikuliselt ka nõuetega tsoonile 3 paigaldatavate laadimismoodulitega, nt sätestab p 6.1: *Hanke eesmärkide hulka kuulub tehases valmistatud, katsetatud ja paigaldusvalmis teisaldatavad konteinerlahendusega laadimistaristud koos nende projekteerimise, ehitustööde (sh vajalikud load), paigaldamise, seadistamise ja pingestamisega. Kokku 32 tk DC CCS Combo tüüp 2 pistikühendusega laadijat/laadimismoodulit ja tsooni 3 paigaldatavate laadimismoodulite arv, vastavalt pakkuja arvestusele*. Vaidlustuskomisjon kordab, et Kolmanda isiku I pakkumuses esitatud dokumentidest nähtuvalt on Kolmas isik I nimetatud Riigihanke eesmärgiga pakkumuses selgelt ka arvestanud.

12.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et puudub alus väiteks, et ainuvõimalik arusaam Vastavustingimuse p-ist 2 ja TK Lisa 1 p-ist 6.9 on, et pakkumuse vastavuse tõendamiseks nõutav dokumendimaht hõlmab ka tsooni 3 seadmeid (laadimismooduleid). Vaidlustuskomisjon ei välista, et Vaidlustaja võis niimoodi aru saada, kuid arvestades asjaolu, et TK Lisa 1 p-i 5.2 kohaselt lähtub pakkuja *tsooni 3 paigutatavate seadmete valikul punktis 6.32 defineeritud tehnilistest põhimõttest*, mis omakorda (TK Lisa 1 p 6.32) ütleb, et *Hankija käsitleb laadimisjaama ja laadimismoodulit kui kahte erinevat tehnilist lahendust. [---]*, võisid pakkujad RHAD-ist aru saada ka teistmoodi. Olukorras, kus viidatud TK Lisa 1 punktidega on Hankija Riigihankes osalemisest huvitatud isikutele selgelt öelnud, et laadimismoodul ei võrdu laadimisjaamaga, kuid ei ole laadimisjaamale TK Lisa 1 p-is 6 esitatud nõuete hulgas tsooni 3 paigaldatavaid laadimismooduleid kuidagi eristanud, ei pidanud pakkujad TK Lisa 1 p-ist 6.9 iseenesest aru saada, et laadimisjaama kui ühe tehnilise lahenduse kohta TK Lisa 1 p-is 6.9 nõutavad andmed ja dokumendid tuleb samas mahus esitada ka teise tehnilise lahenduse, laadimismooduli, kohta. Veelgi enam – ka Vastavustingimuste p 2 on sõnastatud selliselt, et vabas vormis dokument peab kirjeldama *laadimisjaamade* vastavust TK Lisa 1 p-ile 6, sh TK Lisa 1 p-ile 6.9, kuid mitte samas dokumentaalses mahus laadimismoodulite vastavust.

13. Vaidlustaja tõlgenduse võimalikkuse möönmine ei too kaasa Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamist.

13.1. Euroopa Kohus on otsuse C-309/18 p-ides 19 ja 20 sedastanud, et riigihanke läbipaistvuskohustus eeldab, et *kõik hankemenetluse tingimused ja eeskirjad peavad olema hanketeates või hanke alusdokumentides sõnastatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt [---]* ning et võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et *nendega on vastuolus ettevõtja kõrvale jätmine hankemenetlusest sellise kohustuse täitmata jätmisel, mis ei tulene*



*sõnaselgelt selle menetlusega seotud dokumentidest ega kehtivast riigisisest õigusest, vaid selle õiguse ja nende dokumentide tõlgendamisest ning liikmeriigi haldusametuste või -kohtute poolt nendes dokumentides olevate lünkade täitmisest [---].*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et see seisukoht on kohane ka praegusel juhul: vaidlusalused tingimused (Vastavustingimuste p 2 ja TK Lisa 1 p 6.9) ei ole sõnastatud RHAD-is nii, et sealt oleks selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt aru saadav, st võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttega kooskõlas, et laadimisjaamade vastavuse tõendamiseks nõutavad andmed ja dokumendid tuleks samas mahus esitada ka laadimismoodulite kohta, mis on laadimisjaamast erinev tehniline lahendus, mistõttu Kolmanda isiku I pakkumust ei saanud Hankija jätta vastavaks tunnistamata põhjusel, et pakkumuses on esitamata laadimismoodulite kohta andmed ja dokumendid TK Lisa 1 p-is 6.9 sätestatud mahus.

13.2. Isegi kui laadimismoodulite tehnilised andmed ja dokumendid võiksid Hankijale samaväärselt laadimisjaamade andmete- ja dokumentidega huvi pakkuda, siis antud juhul Hankija sellist nõuet RHAD-is esitanud ei ole ja kohustusliku nõudena enam ka esitada saa. Kõikide muude RHAD-i tingimuste osas, mille kohta dokumendi nõuet esitatud ei ole, kehtib Vastavustingimus *PAKKUMUSE ESITAMINE* Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist. Seega pakkumuses „Jah“ vastamine Vastavustingimusele „PAKKUMUSE ESITAMINE“ koos Elektriskeemi, Primaarskeemi ja pakkumuse maksumusega vormil 1 on Kolmas isik I vastavalt RHAD-ile piisavalt kinnitanud ja tõendanud tsooni 3 kuuluvate laadimismoodulite pakkumist Riigihankes. Olukorras, kus RHAD-is puudus kohustuslik tingimus laadimismoodulite kohta tehniliste andmete või dokumentide esitamiseks, ei olnud Hankijal takistatud selgituste küsimine pakutud laadimismoodulite kohta, mida Hankija on Otsuse põhjendustest nähtuvalt ka teinud (*Täiendavalt küsis hankija selgitusi laadimismoodulite kohta ning kontrollis esitatud teabe alusel, et seadmed vastavad mõõtude ja muude näitajate poolest hankija seatud tingimustele ning on kooskõlas elektriskeemi ja varem antud selgitustega.* [---] – RHR-is sõnum 1067359).

14. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija Otsus Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg 2 teise lausega (pakkumus on tunnistatud vastavaks pärast selgituste küsimist) ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

15. Vaidlustaja ei ole toonud välja iseseisvaid õiguslikke või faktilisi asjaolusid, millest tulenevalt võiks seada kahtluse alla Kolmanda isiku I pakkumuse edukaks tunnistamise, tema kõrvaldamata jätmise ning kvalifitseerimise otsuste õiguspärasuse, vaid lähtub nende otsuste vaidlustamisel kokkuvõtlikult eeldusest, et õiguspärane ei ole juba Hankija otsus Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta, mistõttu ei saa olla õiged ka järgnevad otsused. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku I pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta on õiguspärane, on õiguspärased ka Hankija otsused, millega tunnistati Kolmanda isiku I pakkumus edukaks, jäeti Kolmas isik I kõrvaldamata ja kvalifitseeriti.

Olukorras, kus vaidlustuskomisjon Kolmanda isiku I ja tema pakkumuse kohta tehtud otsuseid kehtetuks ei tunnista, puudub vajadus kontrollida Hankija Otsuse õiguspärasust osas, millega tunnistati vastavaks Kolmanda isiku II pakkumus, kuna juba ainuüksi Kolmanda isiku I kohta tehtud otsused takistavad Vaidlustajat jõudmast Riigihankes hankelepingu sõlmimiseni Hankijaga ja kui osa väiteid ei saa enam mõjutada vaidluse lõpptulemust, siis ei pea võtma nende suhtes ammendavat seisukohta (Riigikohtu 11.12.2020 otsus asjas nr 3-20-1198, p 26).

16. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

16.1. Hankija esitas tähtaegselt kaks taotlust lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks osutatud õigusabi eest kogumahus 26,7 töötundi, kogusummas 5740,50 eurot (käibemaksuta) tunnihinnaga 215 eurot

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustusasja mahtu ja keerukust arvestades on Hankija kulud õigusabile mõnevõrra ülepaisutatud. Asi on küll üsna mahukas, kuid mitte tavapärasest keerulisem, mistõttu on vaidlustuskomisjoni hinnangul vajalik ja põhjendatud kulu 20 töötunni eest summas 4300 eurot (käibemaksuta) ja see tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

16.2. Kolmandad isikud osalesid vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu tuleb neile kulud välja mõista Hankijaga samadel reeglitel.

16.2.1. Kolmas isik I esitas tähtaegselt kaks taotlust lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks osutatud õigusabi eest kogumahus 19,55 töötundi, kogusummas 4496,50 eurot (käibemaksuta) tunnihinnaga 230 eurot

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlustusasja mahtu ja keerukust arvestades on Kolmanda isiku I kulud õigusabile mõnevõrra ülepaisutatud. Asi on küll üsna mahukas, kuid Kolmanda isiku I vastus sisaldas ebavajalike kordusi, mistõttu on vaidlustuskomisjoni hinnangul vajalik ja põhjendatud kulu 18 töötunni eest summas 4140 eurot (käibemaksuta) ja see tuleb Vaidlustajalt välja mõista.

16.2.2. Kolmas isik II esitas tähtaegselt taotluse lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks osutatud õigusabi eest kogumahus 4,5 töötundi, kogusummas 450 eurot (käibemaksuta) tunnihinnaga 90 eurot

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku II kulud on vajalikud ja põhjendatud ning tuleb summas 450 eurot (käibemaksuta) Vaidlustajalt välja mõista.

16.3. Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)  
Angelika Timusk